

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/26/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201375
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8114201375.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: V. M., N.. X.XX.XXXX, A. B.Á. XXXX/X, XXX XX M. Š., o zaplatenie 180,88 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 102,87 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 18.7.2011 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov na náhradu trov konania n e m á p r á v o .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou súdu 20.1.2014 sa právny predchodca žalobcu Consumer Finance Holding a.s. domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 180,88 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne od 18.7.2011 do zaplatenia a trovy konania.

Žalobu odôvodnil tým, že s odporcom uzatvorili spolu dňa 17.3.2010 zmluvu o pôžičke evid. č. XXXXXXX, za základe ktorej poskytol žalovanému celkovú sumu pôžičky 289,21 Eur na zakúpenie spotrebného tovaru uvedeného v zmluve. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 10 mesačných splátkach v sume 26,03 Eur. Do dňa spísania žaloby uhradil žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 133,03 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, dňa 9.7.2011 listom - predžalobná upomienka vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 180,88 Eur.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, hoci mu to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 114 ods. 3 O.s.p uložil a žalobu s prílohami mu po šetrení jeho pobytu prostredníctvom Obvodného oddelenia PZ doručil ešte dňa 12.9.2015.

Počas konania žalobca oznámil, že pohľadávka voči žalovanému, ktorá je predmetom tohto konania, bola spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. ako postupcom na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 11.3.2014 postúpená na postupníka spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., a navrhol, aby súd pripustil jeho vstup do konania namiesto pôvodného žalobcu. Súd o tomto návrhu rozhodol uznesením č.k. 11C/26/2015-45 zo dňa 22.3.2016 tak, že tomuto návrhu vyhovel a vstup nového žalobcu na miesto pôvodného žalobcu pripustil.

Výzvou zo dňa 30.3.2016 súd vyzval žalobcu, aby doplnil rozhodujúce skutočnosti v zmysle § 79 O.s.p., ktoré odôvodňujú uplatnený nárok čo do základu aj výšky, t.j. presne špecifikoval, z čoho pozostáva žalovaná suma (poskytnuté peňažné prostriedky, dátum a rozsah čerpania, prípadne zostávajúca istina, poplatky, úroky a pod.), z akých právnych skutočností odvodzuje svoj nárok, a kedy dlh resp. jeho jednotlivé časti vznikli (§ 5b zák. č. 250/2007 Z.z.). Žalobca na túto výzvu nereagoval.

Keďže v danom prípade predmet konania neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“ podľa § 200ea ods. 1 O.s.p.), súd vec v súlade s ust. § 115a ods. 2 O.s.p. prejednal bez nariadenia pojednávania.

V zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p. musí žalobca vo svojom návrhu pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia) a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť).

V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petítom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

Rozsah nutných údajov, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok čo do základu a výšky (bremeno tvrdenia), je pritom určovaný hypotézou právnej normy, ktorá sa má na daný právny vzťah resp. skutkový stav aplikovať.

Podľa § 153 ods. 1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Súd vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinami, ktoré boli oboznámené na pojednávaní, prípadne boli doručené všetkým účastníkom, alebo ktorých obsah nebol protistranou spochybný (§ 129 ods. 1 in fine O.s.p.), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O.s.p.) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

Dňa 17.3.2010 uzatvoril právny predchodca žalobcu spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľ so žalovaným ako klientom písomnú zmluvu o pôžičke, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pôžičku (finančné plnenie) 206,99 Eur na úhradu tovaru autorádio Sencor. V zmluve je ďalej uvedené kúpna cena 235,90 Eur, celková suma pôžičky 289,21 Eur, akontácia 28,91 Eur, počet splátok 10, splátka 26,03 Eur, konečná splatnosť 10 mesiacov, ročná úroková sadzba 67,64 %, priemerná hodnota RPMN 44,77 %, RPMN 67,64 %, celkové náklady 53,31 Eur. Pod tým je v zmluve výrazne menším drobným takmer nečitateľným písmom napísaný text o tom, že klient prehlasuje, že sa pred podpísaním zmluvy oboznámil s podmienkami a všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľou súčasťou zmluvy, prevzal ich, súhlasí s nimi, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Určité a zrozumiteľné stanovenie úpravy (resp. odkaz na úpravu) nejakej ďalšej konkrétnej (určitej) časti obsahu zmluvy odkazom na obchodné podmienky (napr. že úročenie - uplatňovanie úrovekovej sadzby, spôsob započítavania úhrad, prípadne povinnosť platiť úroky a poplatky upravujú obchodné podmienky) zo zmluvy nevyplýva.

Z predloženého prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný na úhradu tejto zmluvy, okrem akontácie vo výške 28,91 Eur, zaplatil postupne v rôznych dňoch (aj mimo dohodnutých termínov splátok - teda pred a po ich splatnosti) spolu sumu 104,12 Eur (započítanú na 4 splátky po 26,03 Eur).

Predžalobnou upomienkou zo dňa 9.7.2011 vyzýval právny predchodca žalobcu žalovaného, s poukazom na predchádzajúce upozornenie, k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo a úhradu istiny vo výške 171,78 Eur.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“) tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. a) ZoSU spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) ZoSU zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Keďže zo skutočností uvedených žalobcom vyplýva, že predmetom tohto konania sú nároky medzi veriteľom a spotrebiteľom vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa cit. zákona.

Podľa § 4 ods. 1 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak.

Obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v ust. § 4 ods. 2 ZoSU, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, (podľa bodu 3B vysvetliviek na vyplnenie formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa prílohy vyhl. č. 620/2007 Z.z. sa pri ročnej úrokovej sadzbe tiež uvádza, či ide o fixnú ročnú úrokovú sadzbu, alebo variabilnú ročnú úrokovú sadzbu),
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, (podľa bodu 2C vysvetliviek na vyplnenie formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa prílohy vyhl. č. 620/2007 Z.z. sa pri splácaní spotrebiteľského úveru uvádza výška, počet a termíny splátok ponúkaného spotrebiteľského úveru. Napríklad, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne, alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr alebo naopak, alebo či sa úroky a poplatky strhnú z celkovej výšky ponúkaného spotrebiteľského úveru).

Podľa § 4 ods. 3 ZoSU ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 4 ZoSU tiež platí, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Z povahy veci ako úverového vzťahu s povinnosťou dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť určité (dohodnuté) úroky (§ 497 OBZ), v spojení s citovanými zákonnými ustanoveniami vyplýva, že spôsob úročenia a splácania úveru a jeho jednotlivých častí musí byť vyjadrený určitým a zrozumiteľným spôsobom vylučujúcim pochybnosti o obsahu povinnosti splácať jeho

jednotlivé položky (vrátane postupu jej splnenia), a musí byť uvedený v písomnej úverovej zmluve, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis. Inak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a veriteľ nárok na úroky a poplatky nemá.

Všetky vyššie uvedené obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere pritom zároveň vo svojej podstate vymedzujú rozhodujúce skutočnosti, ktoré jediné odôvodňujú, resp. v zmysle ZoSU sú spôsobilé (mohli by a mali by) odôvodňovať nárok na úroky a poplatky (odplatu) za úver podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a ktoré preto musí žalobca v súvislosti s nimi pre úspech v konaní riadne tvrdiť (a preukázať). Totiž len ak je v zmluve (presne) stanovený rozsah a spôsob čerpania, úročenia a splácania úveru resp. jeho jednotlivých častí a súvisiacich poplatkov (teda záväzok), iba vtedy zákon s takýmto prejavom vôle spája právne následky (teda vznik práv a povinností), a len vtedy je možné kedykoľvek určiť rozsah všetkých práv a povinností, ktoré sú obsahom daného právneho vzťahu.

Pre úplnosť treba uviesť, že časť obsahu zmluvy síce možno určiť aj odkazom na obchodné podmienky, nemalo by sa to však týkať podstatných náležitostí zmluvy (ale len dojednaní technického a vysvetľujúceho charakteru), keďže s týmito informáciami musí byť spotrebiteľ oboznámený už pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo formulári o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 3 ods. 9 2 ZoSU), a nič by preto, v prípade poctivého prístupu veriteľa, nemalo brániť tomu uviesť ich aj priamo v zmluve (mutatis mutandis aj nález ÚS ČR citovaný nižšie). Okrem toho tiež platí, že stanovenie časti obsahu zmluvy odkazom na obchodné podmienky nemôže byť ani neprimerane všeobecné (nestačí iba zmienka o obchodných podmienkach), pretože ak má byť súčasťou zmluvy (ako prejavu vôle), platia preňho, ak sa s ním majú spájať právne účinky, rovnaké pravidlá ako aj pre iné právne úkony. Časť obsahu zmluvy, ktorú tento odkaz určuje (poukazom na obchodné podmienky), by sa mala preto stanoviť konkrétne (určite a zrozumiteľne, § 37 ods. 1 OZ) tak, aby bolo zrejmé úpravu ktorej časti zmluvy (práv a povinností) treba hľadať a vykladať na inom mieste (napr. v obchodných podmienkach), písomne (§ 4 ods. 1 ZoSu), a zároveň aj nie menším písmom ako iná časť takejto zmluvy (§ 53c OZ). V tomto prípade tomu tak nebolo.

V tejto súvislosti súd tiež pripomína, že určitosti a zrozumiteľnosti zmluvy o úvere ako dvojstranného právneho úkonu nesvedčí ani rozsiahlosť a neprehľadnosť textu obchodných podmienok napísaná drobným písmom so súčasným zakomponovaním viacerých podstatných zmluvných náležitostí zmluvy o úvere na ich viacerých miestach. Inými slovami vo vzťahu k ich platnosti súd zdôrazňuje, že v prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane. V kontexte s týmto princípom je potrebné posúdiť aj úverové zmluvné podmienky. Tie zásadne nesmú slúžiť tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom napísanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú podstatné, a o ktorých môže predpokladať, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, čo sa stalo aj v tomto prípade, spreneverí sa princípu dôvery a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

K tomu možno poukázať aj na právny záver uvedený v náleze Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, sp. zn. I.ÚS 3512/11. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní o zmluvnej pokute (argumentum a minori ad maius tým skôr o predmete hlavného záväzku resp. o podstatných náležitostiach zmluvy, pozn. súdu) v zásade nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných zmluvných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ sa má chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru, a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú.

V danom prípade, s ohľadom na podanú žalobu, pre komplexné odôvodnenie rozsudku podľa § 157 ods. 2 O.s.p. (s uvedením čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov) považuje súd za potrebné poukázať predovšetkým na to, že žalobca vo svojom návrhu v podstate ani len priamo netvrdil všetky rozhodujúce skutočnosti (skutkové okolnosti), ktoré by konkrétne a komplexne odôvodňovali

celý uplatnený nárok, resp. jeho jednotlivé položky. V postupoch dodávateľov, v nadväznosti na ich často neprijateľne zjednodušené a netransparentné obchodné praktiky k spotrebiteľom, stalo sa už aj v súdnom konaní negatívnym javom iba všeobecné uplatňovanie nárokov nekonkrétnym poukazom na prílohy pripojené k návrhu. Ani z týchto príloh však nevyplývajú všetky dôvody uplatnených nárokov. Podľa názoru súdu ide o typický prejav tzv. „Mcdonaldizácie“ spoločnosti a právnych služieb (pojem použil Václav Vlk: Mcdonaldizace mění advokacii, je nutné reagovat; dostupné na www.ceska-justice.cz <<http://www.ceska-justice.cz>>). Celá žaloba má skôr len všeobecnú rámcovú (formulárovú) podobu s požadovanou úhradou údajného dlhu bez uvedenia všetkých nevyhnutných (rozhodujúcich) skutočností tak, aby bolo jasné o čom a na akom základe má súd rozhodnúť (a to už i vo vzťahu k tzv. istine - kde absentuje výslovné a zrozumiteľné tvrdenie o poskytnutí peňažných prostriedkov v určitej výške a záväzku na ich vrátenie s určitým a zrozumiteľným vymedzením spôsobu tohto vrátenia).

Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

„Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2012, sp. zn. 6 MCdo 17/2010).

Na doplnenie uvedeného súd poukazuje aj na uznesenie Nejvyššího soudu ČR zo dňa 17. 6. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2259/2008, podľa ktorého nestačí len „aby žalobce předložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejím doplnku) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením odkázal na tyto listiny. Takový postup by stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními stran a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, a zcela nepřipustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud a byl by též v rozporu se základními zásadami občanského (sporného) řízení - zásadou dispoziční, projednací, rychlosti a hospodárnosti.“

V prejednávanej veci mal žalobca bremeno tvrdenia, že so žalovaným uzavrel platnú písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere so záväzkom žalobcu poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky, a záväzkom žalovaného poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť žalobcovi určité úroky (a poplatky), a ďalej že mu určité peňažné prostriedky aj reálne poskytol a žalovaný ich nevrátil, prípadne nezaplatil dohodnuté konkrétne špecifikované úroky (a poplatky), a že zmluva obsahuje všetky obligatórne obsahové náležitosti. Žalobca však všetky tieto skutočnosti v konaní riadne ani netvrdil, a žaloba, hoci má po formálnej stránke všetky minimálne obsahové náležitosti, je len rámcová s tvrdením o údajnom dlhu bez uvedenia všetkých skutočností, ktoré by ho odôvodňovali.

Tento nedostatok sa pritom týka predovšetkým úrokov, a rôznych poplatkov, resp. nákladov zaúčtovaných na ťarchu žalovaného. Vo vzťahu k vyúčtovaným úrokom (i poplatkom či nákladom) rozhodujúce skutkové okolnosti zo žaloby a príloh (z predložených dôkazov) pritom nevyplývajú ani nepriamo. Celá argumentácia k nim je v podstate založená len na dôvere v ich strohé vyčíslenie v tzv. prehľade splátok a úhrad vypracovanom žalobcom. Obdobný postup bol síce v minulosti niekedy možný v zmysle bývalého (dnes už neplatného) znenia ust. § 172 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom do r. 2003), ale len ak sa právo opieralo o tzv. výpis z kníh tuzemského peňažného ústavu (zrejme ako relikv bývalého štátneho vlastníctva, kontroly a z toho a priori predpokladanej správnosti účtovania všetkých peňažných ústavov), o ktorý v tomto prípade neide, a aj to iba pri vydávaní platobných rozkazov (procesne bez osobitného skúmania a dokazovania). V súdnom konaní v súčasnosti, s rovnocenným postavením sporových strán, osobitne v prípadoch ex offo kontroly nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, však nemožno nekriticky akceptovať a vychádzať iba

z jednostranných nepreskúmateľných vyčíslení sporovej strany (dodávateľa) bez posúdenia práva. Z tvrdených (a preukazovaných) skutočností musí právo vyplývať. Nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že evidovanie pohľadávky v jeho internom prehľade splátok a úhrad je snáď akousi verejnou listinou, a tento výpis potvrdzuje výšku žalobcom uplatnenej pohľadávky voči žalovanému. Podľa § 134 O.s.p. iba listiny vydané súdmi Slovenskej republiky alebo inými štátnymi orgánmi v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitnými predpismi vyhlásené za verejné, potvrdzujú, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, a ak nie je dokázaný opak, i pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje.

Vo vzťahu k požadovanej sume zaúčtovaných úrokov a pokút žalobca neuviedol (ani nepriamo v prílohách) všetky rozhodujúce skutočnosti umožňujúce ich určenie, prípadne overenie ich výpočtu. Pri uplatnení vyčíslených (kapitalizovaných) úrokov sú takými skutočnosťami, ktoré odôvodňujú ich uplatnenie (nárok), vychádzajúc z ich podstaty, nesporne najmä uvedenie výšky úrokovej sadzby s poukazom na konkrétne skutočnosti, ktorú ju odôvodňujú, a presné uvedenie jednotlivých súm - z ktorých sa uplatňuje, s uvedením konkrétnych období - za ktoré sa pri týchto sumách uplatňuje, spolu s ich skutkovým odôvodnením. Vznik jednotlivých dlžných súm, resp. čiastok v nich zahrnutých, však v danom prípade z tvrdení žalobcu nemožno identifikovať, a teda ani posúdiť. Výšku úrokovej sadzby, z ktorej zrejme svoj nárok odvodzuje, žalobca síce uviedol aspoň nepriamo predložením zmluvy, kde je vyjadrená ako percento (bez uvedenia či ide o fixnú alebo variabilnú sadzbu), jej uplatňovanie s uvedením úročených súm a období s jej skutkovým odôvodnením pri výpočte úroku však nie, a tieto skutočnosti zo žaloby napokon nevyplývajú ani nepriamo (z predložených príloh). Na spotrebiteľský úver sa totiž nevzťahujú automaticky obvyklé všeobecné subsidiárne pravidlá úročenia a splácania podľa dispozitívnych ustanovení § 502 a 503 OBZ (v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. i ZoSU v spojení s ust. § 4 ods. 3 a 4 ZoSU), a úroky, resp. výška úrokov (úrovňová sadzba), podmienky jej uplatňovania a podmienky splácania istiny, úrokov a iných poplatkov musia byť výslovne písomne dohodnuté, resp. určené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Uvedené by pritom mohlo byť zrejme aspoň nepriamo z dohodnutého rozpisu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, v tomto prípade však tomu tak nebolo (v zmluve nie je uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov). Obdobné sa pritom týka aj položiek označených v prehľade splátok ako tzv. pokuty, ku ktorým z príloh nevyplývajú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ich vyúčtovanie, teda na základe ktorých skutočností (skutkových i právnych) ich žalobca žalovanému vyúčtoval.

V návrhovom (sporovom) konaní je pritom zrejme, že je povinnosťou a zodpovednosťou žalobcu tvrdiť všetky také skutočnosti, ktoré by jeho nárok odôvodňovali (bremeno tvrdenia), súd nie je povinný a ani oprávnený vyhľadávať za navrhovateľa rozhodujúce skutočnosti, ktoré by jeho nárok odôvodňovali, tieto len posudzuje (vychádza z tvrdeného a zisteného skutkového stavu), a preto v prípade, že z tvrdených skutočností právo na úroky a poplatky nevyplýva (neunesenie bremena tvrdenia), nemožno mu priznať súdnu ochranu, a nárok žalobcu z takejto žaloby musí byť v tomto rozsahu zamietnutý.

Vo vzťahu k uplatneným nákladom spojeným so spotrebiteľským úverom - úrokom a poplatkom (cena služby) žalobca ani len netvrdil a nepreukázal všetky konkrétne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ich odôvodňovali (ako sa mali platiť, z akých jednotlivých súm - i vzhľadom na predčasné prípadne oneskorené úhrady - ako ich žalobca uplatňuje, odkedy a dokedy - vrátane oprávnenia zápočtu už uhradených súm na ich účet). Preto mal súd za to, že ohľadom tohto nároku žalobca bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno neunesol, teda v čase rozhodovania súd nezistil právny dôvod, podľa ktorého by bol žalovaný povinný túto sumu žalobcovi zaplatiť, a uplatnený nárok v tejto časti, podľa toho ako bol predmet konania skutkovo vymedzený v návrhu, preto považoval za nedôvodný.

Napokon, okrem neunesenia bremena tvrdenia o všetkých skutočnostiach odôvodňujúcich právo na vyúčtované a uplatnené úroky súd pripomína, že tieto sú zároveň obligatórnymi obsahovými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a vzhľadom na vyššie uvedené, i v nadväznosti na tým súvisiace dôkazné bremeno, je preto tiež zrejme, že predložená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru (§ 4 ods. 2 písm. g) ZoSU), ročnú úrokovú sadzbu (§ 4 ods. 2 písm. h) ZoSU) s uvedením, či ide o fixnú ročnú úrokovú sadzbu alebo variabilnú ročnú úrokovú, a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i) ZoSU) tak aby bolo zrejme napríklad, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne, alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr alebo naopak, či sa úroky a poplatky strhávajú z celkovej výšky spotrebiteľského

úveru, a aj podľa § 4 ods. 3 ZoSU sa poskytnutý spotrebiteľský úver preto považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Vzhľadom na tieto dôvody, teda jednak pre neunesenie bremena tvrdenia ohľadom skutočností odôvodňujúcich úroky a iné poplatky, ako aj s poukazom na absenciu obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy, s ktorými zákon spája bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru, má žalobca, z titulu pohľadávok zo zmluvy o pôžičke postúpených mu podľa § 524 OZ od jeho právneho predchodcu nárok iba na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov (bez zmluvných úrokov). Keďže žalovanému bola poskytnutá pôžička vo výške 206,99 Eur a žalovaný na túto zmluvu do rozhodnutia súdu okrem akontácie uhradil (vrátil) sumu 104,12 Eur, súd ho zaviazal na vrátenie zostávajúcej časti poskytnutých peňažných prostriedkov vo výške 102,87 Eur spolu s úrokom z omeškania. Keďže veriteľ žalovaného vyzval na vrátenie peňažných prostriedkov, a žalovaný je v omeškaní s ich vrátením, súd mu v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nar. vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. uložil povinnosť na ich zaplatenie spolu so zákonnými úrokmi z omeškania vo výške 9,5 % ročne z dlžnej sumy uplatnenými v súlade so zákonom odo dňa nasledujúceho po lehote na úhradu uvedenej vo výzve žalobcu k splateniu, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. podľa pomeru úspechu účastníkov v konaní, ktorý bol približne rovnaký, tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

11C/26/2015

- 10 -

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.